

اسکندر مقدونی

تألیف: ہارولد لمب

ترجمہ: صادق رضا زادہ شفق

سرشناسه:	لمب، هارولد ۱۸۹۲ - ۱۹۶۲.
عنوان و نام پدیدآور:	اسکندر مقدونی / نویسنده: هارولد لمب، مترجم: صادق رضازاده شفق
مشخصات نشر:	تهران: پر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری:	۳۹۲ ص.
شابک:	978-964-8007-83-1
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
یادداشت:	عنوان اصلی:
موضوع:	Alexander of Macedon, the journey to world's end, 1946.
موضوع:	اسکندر مقدونی، ۳۵۶ - ۳۲۳ ق.م. -- داستان
موضوع:	داستان‌های آمریکایی -- قرن ۲۰ م.
موضوع:	شاهان و فرمانروایان -- داستان
موضوع:	سرداران -- داستان
موضوع:	یونان -- تاریخ -- توسعه مقدونیه، ۳۵۹ - ۳۲۳ ق.م.
شناسه افزوده:	رضازاده شفق، صادق، ۱۲۷۴ - ۱۳۵۰، مترجم
رده بندی کنگره:	۱۳۹۴ الف ۵ / م ۳۵۳۵ PS
رده بندی دیویی:	۵۲/۸۱۳
شماره کتابشناسی ملی:	۴۰۴۳۷۳

انتشارات پر

- نام کتاب: اسکندر مقدونی
- نویسنده: هارولد لمب
- مترجم: صادق رضازاده شفق
- صفحه آرا: منیر علیزاده
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان
- شابک: ۱-۸۳-۸۰۰۷-۹۶۴-۹۷۸ ISBN: 978-964-8007-83-1

آدرس: خ لبافی نژاد، بین خ دانشگاه و فخررازی، پلاک ۱۷۴ واحد ۳

تلفن: ۰۹۱۲۳۰۲۵۲۰۵ - ۶۶۴۶۶۹۶۵ - ۶۶۴۶۶۳۶۰

فهرست

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۵	سخنی درباره‌ی مؤلف
۷	دیباچه به قلم مؤلف
۹	گذر گردونه‌ی آفتاب
۳۷	معمای شکل زمین
۷۲	دموستنیس و قبرهای خیرونیا
۹۰	کوه‌ها و تیس
۱۰۶	راه به سوی ترویا
۱۲۱	سر پُل
۱۲۹	اولین تابستان و زمستان
۱۴۲	ایسوس
۱۵۶	زن دمشقی
۱۷۰	دروازه‌های دریا
۱۸۴	بازگشت به شرق
۱۹۸	بانوی ددان
۲۱۳	تخت جمشید (پرسپولیس)

۲۳۰.....	پرہا، خورشید و دولت شاہنشاهی
۲۴۲.....	بلای تجمل
۲۶۲.....	رود دریا و رود ریگزار
۲۷۸.....	روشنک
۲۹۷.....	فیلها و آخرین رود
۳۱۸.....	بازگشت به مغرب زمین
۳۳۵.....	فساد تمول
۳۴۶.....	عاقبت سپاہ
۳۵۳.....	آبهای بابل
۳۵۹.....	بعد
۳۶۰.....	مقدونی
۳۶۲.....	جانشینان
۳۶۵.....	قوای سائقه
۳۶۹.....	شهرهای کاروانی
۳۷۴.....	امپراتورها و عناوین آنها
۳۷۶.....	افسانه‌ها
۳۸۲.....	قضاوت اخلاف
۳۹۰.....	حالات جنون

*اسکندر جهان متمدن را از یک خط سیر
بر آورد و در مسیر دیگری افکند و عصر
نوینی آغاز نهاد؛ هیچ حادثه ای در جهان
همانند این حادثه روی نخواهد داد.*

از تاریخ قدیم کمبریج
تألیف: و.و. تارن

سخنی درباره‌ی مؤلف

شش سال پیش یعنی اواخر سال هزار و نهصد و چهل و نه میلادی که در آمریکا در شهر زیبای لس آنجلس با آقای هارولد لمب دیداری داشتم در این دیدار مشارالیه نسخه ای از چاپ اول کتاب اسکندر مقدونی را به اینجانب اهداء نمود. در آن موقع هرگز به خاطر نمی گذشت که روزی طالع مدد خواهد کرد و من همان کتاب را به فارسی ترجمه خواهم نمود. اینک با توفیق خداوند بزرگ و تشویق دوستان به این موفقیت نایل آمدم و امیدوارم بدین وسیله خدمت ناچیزی نسبت به عالم علم و ادب کشور عزیزمان انجام داده باشم.

آقای هارولد لمب Harold Lamb در ۱۸۹۲ میلادی در ایالت (نیوجرسی) آمریکا به دنیا آمد تحصیلات عالی خود را در دانشکده ی ادبیات دانشگاه کلمبیا پایان داد. در تاریخ خاورمیانه مطالعات به جا آورد و در مجلات معروف آمریکا مقالات مهم انتشار داد. سپس به کار تألیف دست زد و یک سلسله ی کتابهای مهم به رشته ی تحریر کشید که از آن جمله: چنگیزخان، تیمور لنگ، جنگ های صلیبی، سلطان سلیمان قانونی و اسکندر مقدونی یعنی کتاب حاضر است. این کتابها به زبانهای مختلف حتی فینی و مجاری و ترکی و عربی وارد و ترجمه شده است.

مؤلف محترم اولین بار در سال ۱۹۳۲ میلادی به ایران آمد و در همان موقع به اخذ نشان علمی از طرف ایران نایل گشت و با استفاده از فرصت اطلاعاتی در باب اخبار افسانه وار راجع به عمر خیام گرد آورد و بعداً کتابی به نام آن شاعر انتشار داد که تاکنون به زبانهای آلمانی و ترکی و عربی ترجمه شده. بعد در سنوات جنگ دوم جهانی بار دوم و در جشن هزاره ی ابوعلی سینا یعنی یک سال پیش بار سوم به این دیار مسافرت کرد.

هارولد لمب در این مسافرت‌ها از مطالعات تاریخی در ممالک خاورمیانه باز نماند و از آن جمله خط سیر اسکندر را از مسقط الرأسش که مقدونی باشد تا حدود هندوستان شخصاً گشت و فقط به داخل هند نرسید. پس در کتاب اسکندر مطالعات با مشاهدات توأم است و از این حیث ارزش خاصی دارد.

تردیدی نیست که مؤلف چنان که خود در لاحق‌ه یادآور شده است کتابش را به صورت داستان ارائه داده ولی در عین حال آنچه توانسته، حقایق تاریخی را در آن گنجانده است. البته چنین کتابی برای ما ایرانیان که نام اسکندر در تاریخ و ادبیات ما موقعیتی خاص دارد، بس سودمند است ای کاش روزی برای یکی از دانشمندان ایران، مقدور شود که آخرین تحقیقات راجع به اسکندر را از تألیفات علمای مغرب زمین نظیر (تارن)^۱ به انضمام روایات و داستانهای گوناگون که در ادبیات اسلامی و ایرانی از نظم و نثر درباره‌ی او آمده، گرد آورد و در این قسمت اخیراً از نوشته‌های نمایان اروپا مانند نلدکه و فرید لندر^۲ نیز استفاده کند و کتاب جامعی در خصوص شخصی که یکی از فصول مهم تاریخ بشر و تاریخ کشور ما به نام اوست بوجود آورد. آقای هارولد لمب بالفعل در ایالت کالیفرنیا آمریکا اقامت دارد. از مؤسسين انجمن «دوستان آمریکایی خاور نزدیک است» و در دانشگاه کالیفرنیا سمت مشاور در امور «اروپا آسیایی» را دارد.

مشارالیهها در ضمن اشتغالات خود، کار مطالعه و تألیف را هم مانند معمول ادامه می‌دهد و هم اکنون مشغول تألیف کتابی است در باب «زندگانی کوروش هخامنشی».

اینک دیباچه‌ای را که مؤلف در درجه‌ی اول این ترجمه فرستاده‌اند بی‌کم و زیاد بر وجه زیر به فارسی نقل می‌کنم.

رضازاده شفق

-
1. W.W.Tarn
 2. Noeld eke Fried lander

دیباچه به قلم مؤلف

کوشش من در این شرح زندگانی اسکندر به منظور اعاده ی تعادل در تاریخ است. در گذشته مورخین غربی دوازده سال مسافرت اسکندر را که در مشرق زمین انجام داده بود مسکوت گذاشته و بیشتر به عملیات او در یونان و از تأثیرات او در دوره ی هلنی^۱ که بعد از او ظهور کرد پرداخته‌اند.

در مطالعه ی مراجعی که دسترس بود بر من معلوم شد که دین و فرهنگ عالی ایران در شخص اسکندر که به عنوان جهانگشا نامبرده می‌شود، تأثیر قاطعی داشته. تصور می‌کنم ایران بود که اسکندر را با تمدن خود تسخیر کرد و نقشه‌های او را برای نسل‌های بعد بر جای گذارد.

فرسودگی و ماندگی اسکندر سبب مرگ او شد. دولت جهانی او که طرح آن را ریخته بود از بین رفت و جانشینانش گرفتار اختلافات گشتند. با این همه در واقع تحقق قسمتی از آمال او این بود که فرهنگ موسوم به «هلنی» را که در واقع فرهنگ ایرانی و هلنی باید نامیده بوجود آورد و آن منبع الهام دولت‌های روم و بیزانس واقع شد. از این لحاظ راست گفته‌اند که «آنچه اسکندر انجام داد دارای اهمیت کمتری بود از آنچه می‌خواست انجام دهد.»

دوستان ایرانی من در راه تکمیل تألیفاتم اغلب مشوق من بودند. جناب آقای حکمت شخصاً مرا ترغیب فرمود و جناب آقای بهاء‌الدین در عراق آثار مرا به عربی، رشید یاسمی (مرحوم) کتاب «چنگیزبان» را به فارسی ترجمه کردند، اکنون دوست عزیزم آقای رضازاده شفق کتاب «اسکندر مقدونی» را ترجمه می‌کند. بصیرت و دانش این آقایان کاری را که من اهتمام کرده‌ام تکمیل می‌کند.

هارولد لمب

۱. Hellenistic enistique Hell، عنوانی است که مورخین به دوره ی متعاقب اسکندر می‌دهند به معنی دوره ی یونانی می‌آید. یونانیان خود هلنی و کشورشان را هلاس می‌نامند.

گذر گردونه‌ی آفتاب

اولین بار که درباره‌ی او سخنی می‌شنویم، می‌گویید: در تنهایی به سر می‌برد. تنها نه به آن مقصود که واگذار به خود بود، زیرا مردم مدام در ملازمتش بودند، تنها بود در افکار خود و در آنچه به انجامش دل بسته بود. آنچه بیش از همه برای او ارزش داشت نسخه‌ای از کتاب ایلید یا داستان تریا^۱ بود که هر شب می‌خواند و بسیاری از آن را به حافظه می‌سپرد.

بعد از مطالعه در مابقی شب آن کتاب را زیر بالین چوبی خود می‌نهاد. بدین ترتیب چه بسیار که درباره‌ی آخلیس^۲ فکر می‌کرد، آنقدر که یکی از پرستارانش لقب آخلیس به او داده بود. پیش از خواب، موقعی که چراغ را از بالینش برمی‌داشت، در عالم خیال با قهرمانان کتاب در سراسر دریاها سفر می‌کرد و در ساحل بیگانه‌ای در مشرق پیاده می‌شد. این کتاب پوستی انیس اسکندر بود و در مطالعه‌ی آن خویشان و ندیمان و آموزگاران، حتی آن سپاهی پیر رزم‌آزموده‌ی تبسی^۳ را شرکت نمی‌داد.

۱. Achilles، تریا (یا به تلفظ فرانسوی تروا) شهر قدیمی است که در منتهای شمال غرب آسیای صغیر حدود شش کیلومتری دهنه‌ی داردانل در محلی که الان به ترکی حصارلیق نامند واقع بوده. آن را به یونانی (ایلیون) هم گویند که نام داستان ایلیدان مشعر بر آن است. این داستان منتسب است به همر (اومیروس) داستان سرای افسانه وار کوریونان و آن شرح محاصره و جنگهایی مربوط به این شهر است.

۲. نام پهلوان یونانی است، ایلید است که مانند اسفندیار شاهنامه، او هم روبین تن بوده و فقط از یکنقطه‌ی پا ضربه بر او کارگر می‌شده.

۳. Thebes، نام شهری قدیمی در ایالت بئوتیا در یونان.